No. 72. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-

Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag 25 Maart.

FRANKRIJK

Paris, den 22sten Maart.

In de zitting van de kamer van afgevaardigden van heden van het uitbrengen van het verslag omtrent de supplementaire kredieten over 1836 aan de orde. De heer *Janvier*, aan wien de taak opgedragen geworden was dit rapport op te maken, heeft zich daarvan gekweten, en het uitslag van zijn onderzoek in eene lange rede vervat, die deszen middag te 4 ure nog niet geëindigd was. De rapporteur begint met tot vorige begrootingen op te klimmen, om daaruit de wisseling aan te toonen die er in de staatkunde des bestuurs omtrent Algiers heeft plaats gehad. » In 1834," zeide hij, » werd door een minister verklaard, dat het gouvernement, in Afrika geene meerdere troepen daarheen zou zenden dan strikt noodig waren om de kusten te doen verdedigen, en zich vooral zou wachten voor alle plannen van verovering in het binnenland." Dit beginsel had men geheel uit het oog verloren. Voorts levert hij een overzigt van de krijgsverrigtingen des franschen legers in Afrika, en voorgenoemlijk van de expeditie van Mascara (onder welk overzigt de maarschalk *Clausel* de vergaderzaal binnenwandelt), dien togt als natteloos beschouwende, en zich hevig uitlatende over de opofferingen die het toch zwakke garnizoen van Michomar voortdurend blijft vorderen, en over de roekeloosheid der onderneming tegen Tlemecen. Volgens den rapporteur, zou de maarschalk *Clausel* het departement van oorlog zwarlijk hebben onderrigt omtrent het gewigt van deze laatste onderneming, en zou het bestuur te dien opzigte nooit een zuiver denkbeeld hebben gehad. Hij herinnert aan de bekende contributie van twee honderd duizend franken, en vroeg of de petitie die te dezen aanzien aan de kamer was toegezonden, slechts de overdrijving eener grief ware, die als het natuurlijk gevolg van het regt van den oorlog kon beschouwd worden? » Wij geloofden dit niet," zegt hij, « de Couloughs hadden ons als hunne bevrijders begroet, en hoe groot moest dus hunne verwondering zijn, toen zij eene strengere behandeling van ons wedervoeren dan zelfs de aanhangers van *Abdel Kader*." Uit de briefwisseling tusschen *Mustapha* en den maarschalk *Clausel*, die door den rapporteur wordt voorgelezen, blijkt, dat de laatste steeds op de noodzakelijkheid der volledige betaling der contributie bleef aandringen, waarvan hij zeide zijne troepen te moeten voeden en betalen, en die hij alleen van de gegoeden wilde geheven hebben. — Vervolgens over de overwinning sprekende, die de generaal *Bugeaud* te Sicca'hi behaalde, noemt hij die het degelijkste voordeel dat aan de Fransche wapenen in Afrika is te beurt gevallen, » eene wegspraak, » die zonder eenig gunstig gevolg bleef voor de Fransche staatkunde." — Eindelijk de questie der onderneming tegen Constantine behandelende, zegt de heer *Janvier*, dat toen in het verleden jaar de ramspen van het gewest Oran te regt de nationale ligtgevoeligheid opwekten, er echter met geen woord gerept werd van de onderneming tegen Constantine, dat de naam dier stad niet eens genoemd werd, noch door den voorzitter van den ministerraad, noch door den maarschalk. Ingevolge het plan van laatstgenoemden, werd de expeditie tegen Constantine gerekend met 30,000 man te zullen ondernomen worden, maar de maarschalk was de instructien van den minister van oorlog vooruitgeloopen; en waarom verklaarde zich het toenmalig ministerie niet tegen de maatregelen die door dit legerhoofd werden genomen? De commissie, waarvan de heer *Janvier* het organ is, was eenparig van gevoelen dat, hoe al niet het plan van den maarschalk, met machtiging van alle vormen door het kabinet van den 22sten februarij ware goedgekeurd, hij althans eene stilzwijgende of mondelinge autorisatie waarheidlijk moest ontvangen hebben. » De commissie, zeide hij, was gewoon om de expeditie van Constantine op te schorten; en in de depeche waarbij het ministerie de onderneming naderhand goedkeurde, staat geschreven dat hetzelve hare toestemming tot de expeditie niet zou gegeven, indien zij niet ware aangekondigd geweest en als het verschijnen van eene onderneming van dien aard in 't gezigt van onze bevolking zoo als de Afrikaansche, niet de schroomelijkste gevolgen zou kunnen hebben. De commissie meent dat, een ministerie onverschoonbaar handelt, als de vrees voor impopulariteit hetzelve doet terugdeinzen voor eenen maatregel dien het heilzaam keurt, en als die vrees het er toe brengt om eene expeditie te wagen, die het schadelijk voor 's lands waarachtige belangen acht." (Hier werd de spreker afgebroken door de teekenen van goedkeuring die er in de zaal gegeven werden.) Voorts sprak de rapporteur van de zending des heeren *de Rancé* en van die des generaals *Damremont*, naar Afrika, welke laatste in last had om in het geval dat de maarschalk zich niet wilde vergenoegen met de verklaringen des bestuurs, het ontslag van den maarschalk aan te nemen; toen, echter deed deze het voorkomen als of hij de benoeming van het nieuwe kabinet niet vatte; eerst na den terugkeer des generaals *Damremont*, deed hij op nieuw aanvragen om versterkingen; en toen was het, dat 't kabinet, om er een einde aan te maken, den maarschalk toestond om 5000 vrijwilligers te werven. De rapporteur houdt in allen gevalle staande dat het tegenwoordige kabinet slechts de verbindtenissen van het vorige gestand heeft gedaan. — Het slot van dit verslag is nog niet bekend.

— De *Moniteur* maakt thans een bevelschrift van den staatsraad publiek waarin gezegd wordt, dat de protestatie van den aartsbisschop van Parijs en de goedkeuring van het bisschoppelijk kapittel, op een misverstand berusten en dat beide moeten beschouwd worden als niet gedaan, evenzeer als de overschrijving die er op de registers van het kapittel van was gedaan.

Het besluit van den staatsraad is met algemeene stemmen genomen. Men had deze wending dier zaak hier voorzien en is van gevoelen dat het ministerie niet goed heeft gehandeld met eenige dagen te wachten, alvorens den staatsraad met deze questie te belasten. De ministers zouden er, naar men verzekert, nog zelfs niet toe zijn overgegaan, zoo zij de discussie niet hadden willen voorkomen, die men voorzag dat in de kamer van afgevaardigden omtrent de onderhandelingen met den heer *de Quelen* over den wederopbouw van het aartsbisschoppelijk paleis en de wederopening der kerk *St. Germain l'Auxerrois* zou ontstaan zijn. — Men gelooft evenwel niet dat de zaak door deze beslissing van den staatsraad ten einde zal zijn gebragt, en daardoor juist openlijk den twist tusschen den hoogen geestelijke en het bestuur zal zijn verklaard.

— Bij den verkeerden indruk dien de gouvernementsvoordragt op de spaarkassen alhier heeft te weeg gebragt, had men gehoopt dat het ministerie dit ontwerp niet aan het oordeel der Pairskamer zou onderworpen hebben. Men erkent wel dat deze maatregel niet van dien aard is als het meerendeel der belanghebbenden bij die spaarkassen gelooft, en dat het te betreuren is dat die ongunstige stemming zoo verre wordt gedreven; maar men vermeent daartegen dat, in een oogenblik waarin nog vele andere redenen van ontevredenheid bestaan, het met eene wijze staatkunde zou strijden om in dit opzigt voor de openbare meening niets te doen, al ware deze op vooroordeelen gegrond. Sedert zeven maanden tijds heeft de spaarkas van onze hoofdstad, 4,015,000 fr. terugbetaald en slechts 1,851,232 fr. ontvangen; voor de overigen moet hier alzoo door de schatkist een voorschot van 2,163,768 fr. gedaan worden; en de som der gelden die in de departementen bij de spaarkassen meer terug geeischt dan gestort zal worden, zal ook nog wel eens twee millioen franken bedragen.

— Te Havre waren berigten uit New-York ontvangen, die, zoo zij zich bevestigen, van een onrustwekkenden aard zouden zijn. Beide

voor eenigen tijd vernamen wij dat de lagere volksklasse aldaar door gebrek aan arbeid en den hoogen prijs der levensmiddelen, veel armoede leed. Thans vernemen wij uit genoemde berigten, die tot den 20sten der vorige maand loopen, dat, reeds gedurende eene gansche week, roof en plundering in die voorname handelstad aan de orde van den dag waren. Vrijdag voor de afzending van het berigt, was aangekondigd, dat er eene zamenrotting in het park zou plaats hebben en de muren der huizen waren dien dag met geschriften als bedekt, waarin op eene beleedende wijze wierd gevraagd om den prijs van brood en vleesch, huisvesting en brandstoffen lager te stellen; en dat zoo deze volksstemmen niet gehoord werden, het volk tegen den volgenden maandag, zich in het park zou verzamelen. »Om zich van de oorzaken van het thans heerschende gebrek te overtuigen" dus eindigden die geschriften, welke verscheidene onderteekeningen droegen, »en over een voegzaam middel van herstel te raadplegen, worden alle vrienden der menschelijkheid ongevorderd om daar te verschijnen." Werkelijk kwamen er, volgens die berigten, verscheidene duizende op, die door redevoeringen tot nieuwe en grootere plunderingen werden aangezet, met dat gevolg dat het koren- en meel-pakhuis der heeren *Hart en Comp.* opengeloopen en geheel vernield en niet geplunderd werd. Het verlies dier kooplieden moet zeer aanzienlijk zijn. Van daar stroomde dit oproerige gemeen naar de bergplaatsen van den Heer *Herrick*, doch nog bij tijds kwam hun het berigt ter ooren dat er eene aanzienlijke magt van konstapels in aantogt was, waarop de menigte zich verstrooide.

De tijding van eene omwenteling in Kalifornie wordt in die berigten bevestigd.

De gegrondheid dier tijdingen eens aannemende, zoo mag men met regt beducht wezen, dat deze voorvallen, en in het geheel de toestand van den handel in Amerika, ook weêr nog nadeeliger op den franschen handel, die thans reeds zoo zeer klaagt, zal terugwerken.

— Morgen zullen de hertogen van *Orléans* en van *Nemours* de groote wapenoefeningen der troepen, waaruit het garnizoen der hoofdstad bestaat, op het Marsveld bijwonen.

— De maire van Berry heeft gisteren iemand gearresteerd, die met een bekenden galeiboef in betrekking moet staan en bij wien men eene briefwisseling heeft gevonden, waaruit blijken zou dat er eene rooverbende georganiseerd werd, die de omstreken van onze hoofdstad tot het tooneel hunner bedrijven gekozen had.

Het gerucht dat *Munnier* tegenwoordig zeer opgerumd is, en zich niet over zijn lot schijnt te kwellen. In den laatsten tijd moet hij er zelfs gezond hebben uitgezien.

— Van de grenzen van Spanje heeft men heden geene tijding van nieuwe voorvallen ontvangen en zijn de berigten van daar nog opgevuld met bijzonderheden wegens het belangrijke gevecht van den 16den dezer. Daarin wordt het verlies der christinos in het geheel opgegeven als 3000 bedragende; zijnde er door de karlisten 1500 gevangenen gemaakt, waaronder zich een aanzienlijk aantal engelsche officieren van hoogen rang zou bevinden. Het mag echter betwijfeld worden of deze opgave niet zeer eenzijdig is, daar in de berigten die gisteren van genoemde grenzen zijn ontvangen, verzekerd werd, dat de karlisten geen kwartier hadden gegeven, en dit dus, voor het minst, in tweestrijd zou zijn. In een berigt uit Bayonne wordt het verlies der christinos op omstreeks 1000 man en twee stukken geschut begroot. Aan de engelsche troepen die den terugtogt van het leger der koningin hebben gedekt, moet hunne onverschrokkenheid duur zijn te staan gekomen, daar en verzekerd wordt dat twee honderd hunner zijn gevangen gemaakt. St. Sebastiaan levert in dit oogenblik een allerdroevigst gezigt op; de hospitalen zijn opgepropt vol, en men is gedwongen om de gekwetsten tot zelfs in de straten der stad neêr te leggen.

Een berigt uit Irun, des avonds na het gevecht geschreven, begroot het getal der aan *Evans* ontnomen stukken geschut op vier. Vier kompagnien karlisten, die *Evans* verrast had uit de hoogten van Oriamendi te doen verdrijven, hebben onder de vlugtende scharen nog eene groote slagting veroorzaakt, daar zij den grooten weg van Hernani naar St. Sebastiaan geheel bestreken.

Espartero is tot het besluit gekomen om af te trekken; uit de bijzonderheid dat de overheden en de junta van Azpeytia, die tegen hem te Tolosa eene schuilplaats hadden gezocht, weder naar hun vroeger verblijf zijn vertrokken, maakt men op dat genoemd legerhoofd zich naar Bilbao heeft begeven.

— De berigten uit de hoofdstad van Spanje gaan tot den 13den dezer. De graaf *Almodovar*, minister van oorlog, is ad interim met het voorzitterschap van den raad bekleed tot dat de heer *Calatrava*, die door ziekte verhinderd wordt deel aan de staatszaken te nemen, weder zal hersteld zijn. Er zijn velen die gelooven dat deze maatregel, waarbij de heer *de Mendizabal*, die vroeger de voorname spil was, wordt voorbij gegaan, wel eens tot eene meer uitgestrekte wijziging in het ministerie zou kunnen leiden, en dat de heer *Mendizabal*, die door de cortes met het tegenwoordige ministerie geheimen behandeld wordt, dan zeker zijn ontslag zou bekomen. Het schijnt dat het spaansche ministerie, wat te dikwijls bevreesd is voor volksoploopen. Die welken bij thans weer duchtig, en waarteggen zij maatregelen van voorzorg genomen had, heeft geene plaats gehad. Men had te Madrid bekend gemaakt, dat de vereenigde werking van de strijdkrachten der Koningin tegen de karlistische linien in het Noorden, een aanvang had genomen, en met een levendig orgeduld werden er dus berigten van het tooneel des oorlogs te gemoet gezien.

Te Salamanca heeft men eene uitgebreide karlistische samenzwering ontdekt, die ten doel had om geheel Kastilie in opstand te brengen, op het oogenblik dat eene karlistische expeditie den Ebro zou overtrekken. Een groot getal geestelijken, en zelfs vrouwspersonen zijn hierin betrokken, en men noemt onder hen zelven markies de *Tres Palacios*, die zeer rijk is en veel invloed heeft. Vijf honderd personen zullen in het geheel aan dit komplot hebben deel genomen, waaraan het bestuur zich op het zeerst laat gelegen leggen. Dit weefsel, dat te Salamanca gesponnen werd, zou naar men verzekert zich zelfs tot in Galicie hebben moeten uitstrekken.

Terwijl men in eenige gewesten tegen het bestuur samenspant, worden andere provincien geheel ten prooi gelaten aan de stoute overrompelingen en wreede knevelarijen van de opperhoofden van eenige karlistische benden. De troepen die Katalonie, Valencia en Neder-Arragon moesten beschermen, blijven in de hoofdsteden opgesloten, of verschansen zich in eenige versterkte punten; zij durven zich niet in het open veld begeven, omdat het hun aan alles ontbreekt, en vooral aan bekwame en aan hunne zaak toegedane aanvoerders.

Men zegt dat Cadix en Malaga zich onbewimpeld voor de staatsregeling van 1812, zonder eenige verandering, verklaren.

— De koers onzer fondsen was heden gunstiger dan gisteren. De 3 pCt., die gisteren op het einde der beurs reeds weêr begonnen te rijzen, zijn heden nog meer geklommen. Men bleef reeds evenwel vrees koesteren voor eene [illegible] daling. Hier te lande [illegible] heden nog [illegible] door het vlugge Leidensche merk werd veroorzaakt. [illegible] herkerde dit effect echter weder aan. [illegible] 5 pCt. 78,50 à 78,60; 5 pCt. 106,40 à [illegible] Port. 3 pCt. 45; 3 pCt. 30; Spanje Ardoins geopend 23; Passive 6; Kon. L. 106

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 2sten Maart.

Onze stad is opgevuld met mistoekens, en de baren heerscht eene groote levendigheid.

— Uit Freijburg schrijft men: » De handel onzer stad heeft eene petitie aan den staatsraad gericht, waarin dit lichaam verzocht wordt om de vraag in overweging te nemen, welke voordeelen voor de inlandsche nijverheid eene aansluiting van Zwitserland aan de Duitsche tolvereeniging zou hebben."

— Te Weenen heeft men den 15den dezer twee vrij zware schokken eener aardbeving gevoeld, die zich drie of vier uren verstrekten, en met fuschenruimten van een vierendeel uurs vervielen. De schokken kwamen van het noordwesten en verloren zich in het zuidwesten.

— Uit Genua wordt gemeld dat aldaar drie der voornaamste handelhuizen in graanen zijn overeengekomen om van 153,000 tot 177,000 schepels koren naar New-York te zenden, waar de prijs van dit product twee derden hooger is dan te Genua. Dit is daarom te opmerkelijker, daar vroeger schier het omgekeerde plaats had, en er namelijk veel meel en koren van New-York naar Genua werd vervoerd.

— In een brief uit Athene leest men onder anderen: [illegible] is eene zeer verblijdende gebeurtenis voor ons is, dat er hier veel geld is aangekomen; van welken aard [illegible] wee men nog niet; 't was echter hoog noodig, want het [illegible] geld deed zich zeer sterk gevoelen."

Te Weenen waren den 15den dezer [illegible] pCt. 102; 5 pCt. 75; Bankactien 1367.

NEDERLANDEN.

Brussel, den 24sten Maart.

De *Staatscourant* behelst een besluit van den 16den dezer, bepalende dat wegens de zoete fijne likeuren, door de likeurstokers

naar buiten het Rijk, in de hoeveelheid van een vat of meer, worden verzonden, ter vergoeding van den accijns op het gedistilleerd en de suiker tot derzelver vervaardiging gebezigd, zal worden verleend eene tegemoetkoming gerekend voor elk vat ten bedrage van ƒ 11,25, boven en behalve 's Rijks opcenten en het beloop van het zegel. Deze tegemoetkoming, zal aan den likeurstoker bij wijze van premie worden voldaan en alleen voor zoodanige zoete likeuren worden toegekend, als, voor den handel buiten 's lands bestemd, behoorlijk gebotteld in kisten zullen worden uitgevoerd.

— Uit Amsterdam wordt van den 22sten dezer gemeld:

» Gisteren is met het beste gevolg van stapel geloopen het koopvaardij-fregatschip *Dorothea*, gebouwd op de werf *de Witte Olifant*, door den scheeps-bouwmeester *Jers. Meijjes* en *Zoon*, voor rekening van de heeren *J.* en *Th. van Marselis*; hetwelk gevoerd zal worden door kapitein *E. D. Dekker*.

— Men meldt uit Groningen van den 20sten dezer: » Op aanstaanden Woensdag, des voormiddags, zal, zonder weetige verhindering, van de *Noorderwerf* van stapel loopen, het eerste schip voor de vaart op Oost-Indië bestemd, hetwelk, zoo ver bekend is, in deze provincie is gebouwd."

De gemalin van Vorst *Leopold* is laatstleden dingsdag naar het kasteel van Laeken vertrokken, waar zij den tijd harer bevalling zal afwachten.

— De *Mercure Belge* verzekert dat de prinses *Helena* van Mecklenburg, bruid van den hertog *van Orleans*, zich over België naar Frankrijk zal begeven, ten einde eerst hare aanstaande behuwdzuster een bezoek te geven. Er zouden reeds toebereidselen gemaakt worden voor de feesten die men te harer eere te Brussel zou geven.

— Vorst *Leopold* heeft aan mevrouw *de Bellefille Oury*, die zich op een concert aan het hof had laten hooren, een rijk hoofdkussen doen ter hand stellen.

— De Spaansche actief, geopend met 21, is ter Antwerpsche beurs van gisteren gevallen tot op 20 ½; men sprak aldaar van eene nieuwe daling op de Parijsche beurs van 1 ½ pCt.; doch toen dit gerucht gelogenstraft werd, is de koers tegen het einde van de beurs weder tot 21 geklommen. Na de beurs, heeft dit papier 21 ½ gedaan, toen men namelijk vernam dat het Parijsche merk slechts ¾ pCt. lager was. De notering van gisteren (*23 Maart*) als volgt: Belg. 5 pCt. 100 ¾; 5. Metall. 104; Braz. 85 ½; Spanje Ardoins; geen prod. om gelt. 21; Uitgest. 5%; Nap. renten 92; B. Tavolière 20 ½; Span. Obligatien 1831, I., 101 ½; dito Certif. te Amst. 98.

De engelsche berigten tot den 20sten dezer, over België ontvangen, behelzen dat de dissenters zich vereenigen en in alle oorden van Engeland *meetings* bijeenroepen, om petitien aan het huis der lords op te stellen, waarbij de afschaffing der kerkbelasting gevraagd zal worden. De belastingpligtigen beginnen reeds met de betaling dier lasten te weigeren. Alleen in de parochie van Kensington zijn 1200 belastingschuldigen uit dien hoofde door de kosters voor de regtbank van policie gedaagd. Velen daarvan hebben als beweegreden voor hunne weigering bijgebragt dat zij dissenters waren en dat zij het met hun geweten niet konden overeenbrengen om taksen aan de heerschende kerk op te brengen. De magistraatspersonen hebben deze verschooning niet geldig genoeg beschouwd, en reeds 500 belastingschuldigen tot de betaling veroordeeld.

De *Courier* spreekt het gerucht, dat sommige engelsche bladen van eene verandering van ministerie verspreid hadden, tegen.

— Ter Londensche beurs waren den 20sten genoteerd: 5 pCt. gec. 90 ½; Ned. W. S. 55%; Port. 47 ¾; dito 5 pCt. 31; Spanje Ard. 23 ¾; ditt. 9 ¾; Pass. 6 ¾; Braz. 87 ½ Mex. 24 ½.

De loopende geruchten, omtrent de intrekking der wet tot de uitbetaling der bruidschat van Prinses *Louise* en der jaarlijksche rente aan den Hertog *van Nemours*, zullen weldra in zekerheid veranderd worden, wanneer het berigt in het *Journal de la Haye* opgenomen, op waarheid gegrond is, dat Mevrouw *Adelaïde*, zuster des Konings, op zich had genomen te voorzien in het betalen van den bruidschat en de inrigting en het onderhoud van het Huis van haar neef. Dit verhaal komt ons echter ongegrond voor, vooral in dit geval de ministeriele Fransche bladen die wetsontwerpen met zoo ernstig zouden blijven verdedigen, ofschoon dit, omstandigheden van volle blijken zouden, hetgeen reeds overlang bekend was, den Hertog van Orleans rijk is. Velen zouden het daarvoor houden dat Mevrouw *Adelaïde* niets dan haren naam leende, en Koning *Lodewijk Philips* zelf voorzag in de dotatien. De oppositie zoude dan voorzeker schoon spel hebben; want men heeft toch, reeds bij het geschil met de Vereenigde Staten, den Koning te laste gelegd, dat hij dat geheele geschil had opgeworpen, om des te beter en gemakkelijker de uitbetaling der schuld door de kamers te doen stemmen, bij welke befaling men voorgaf dat de Koning persoonlijk het grootste belang had; als zijnde daarin de grootste actiehouder. De oppositie bij eene intrekking der wet, zou niet nalaten, waarschijnlijk niet in de kamers, maar in de dagbladen, de gifte van Mevrouw *Adelaïde* uit een geheel ander oogpunt te beschouwen, dan als eene daad van edelmoedigheid jegens de kinderen haars broeders; als eene daad, namelijk, geboren uit noodzakelijkheid, om eene verkeerde berekening te dekken; daar men de natie had willen laten betalen, zonder gehoudenheid daartoe, zooals men het doet voorkomen. Een der afgevaardigden toch, wil uit het Charter afgeleid hebben, dat, zoo lang niet blijkt van de onvermogendheid daartoe, de natie niet kan verpligt zijn, dergelijke giften te betalen. Intusschen bestaat het kontrakt, waarbij *Lodewijk Philips* den bruidschat, *door de Natie te betalen*, en door Zijne Majesteit bepaald op *één millioen franken*, sedert 1832: en Vorst *Leopold* is nog altijd in de verwachting. Voor de eer der Natie en van den Koning, zelfs al is hij niet geregtigd genoeg om over de gelden der Natie, ten behoeve zijner dochter te beschikken, is het te wenschen, dat de wet worde voorgebragt en aangenomen; maar wordt de wet ingetrokken, dan geschiedt zulks ontwijfelbaar wegens den tegenstand welken zij in de kamer der Afgevaardigden zoude ontmoeten. De weinig gunstige stemming bij het publiek omtrent deze voordragt van wet, en die der apanage van den Hertog *van Nemours*, doen evenwel de intrekking der wet vermoedelijk maken. Er zij dan uit dit feit, deze inmenging slotsom getrokken, dat de populariteit van het Huis *van Orleans* sedert 1830 bijzonder verminderd is: dat het gevoel voor de majesteit der koninklijke waardigheid zeer verzwakt is, door toe te laten, dat, om eene voor Frankrijk geringe som gelds, het op de edeldenkendheid der Natie gegeven koninklijk woord zoude gebroken worden. Wie er ook voldoe aan den inhoud der voorgedragene wetten, indien het de Natie niet is, dan kwetst die voldoening de majesteit des troons: dan wordt de Natie in edelmoedigheid overtroffen door bijzondere personen; zij, die schatten over had voor de kinderen (die nog den lande geen dienst bewezen hadden) van eenen braven afgevaardigde, den Generaal *Foy*, heeft geen penning voor de kinderen des mans, dien zij waardig keurden over haar als Koning te gebieden; die voor zijne voorzigtige staatkunde, waarmede hij de geslagen wonden den jongste omwenteling tracht te heelen, nu beloond wordt, niet met de liefde der Natie, maar met de herhaalde moord-aanslagen en lasterlijke aantijgingen eener steeds naar verandering hakende menigte.

BOEKBESCHOUWING.

MIJN NEGENJARIG VERBLIJF IN KONSTANTINOPEL, enz., door A. Braijer, M. D. *Uit het Fransch. Eerste en Tweede Deel.* Zaltbommel, *bij* JOH. NOMAN en ZOON, 1836; 8°. Prijs . . . . . ƒ 5,80.

De geneesheer *Braijer* heeft in deze beide boekdeelen een overzigt gegeven van het bestaan van den Muzelman, zoo als hij zich kan doen kennen in het uitgebreide Konstantinopel en wat daartoe gerekend wordt. Het langdurig verblijf en de oplettendheid des geneesheers moesten medewerken om, vrij van alle vooringenomenheid, een volk te betrachten dat veler aandacht boeit, maar door zoo velen zonder zaakkennis verkeerd beoordeeld, of veracht, wordt. Het blijkt duidelijk uit het werk dat de schrijver ingenomen is met hetgeen hij te Konstantinopel heeft gezien en beleefd, maar hij laat ook niet na om de redenen van die ingenomenheid mede te deelen, en al zou er misschien hier of daar wat af te dingen vallen in het oordeel van anderen, men verlieze niet uit het oog dat geene oppervlakkige of vlugtige beschouwing, maar het langdurig en aanhoudend verkeer met de Muzelmannen, de toetssteen werd voor hem, waaraan hij het volkskarakter kon kennen. Hoe het zij, wij vinden hier, in het eerste deel, eene duidelijke plaatsbeschrijving van Konstantinopel en omstreken, waarbij de schrijver zijne gevoeligheid verraadt voor de schoonheden der natuur, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat het niet is om eene wegsleepende mededeeling van de ligging te geven, maar te gelijkertijd door naauwkeurigheid en gepaste helderheid den lezer in staat te stellen hem als op den voet te volgen. Zijne uitstapjes hebben ons dan ook zeer wel bevallen. De schrijver heeft zich hierbij echter niet bepaald, en men vindt verder in het hoofdstuk gewijze afgebroken eerste deel het huiselijk leven des Muzelmans beschreven. Het

tweede deel is mede in vier hoofdstukken gesplitst en handelt eerstens *over de uit- en inwendige zinnen* van de bewoners van deze groote Oostersche stad; terwijl aan de behandeling der persoonlijke gezondheidsleer, aan de beoordeeling van het onbesmettelijke der pestziekte, en eindelijk aan zijnen terugkeer in het vaderland, de zonderlijke hoofdstukken zijn gewijd. Het valt waarlijk moeijelijk om uit den voorhanden voorraad iets te kiezen tot proeve, omdat zoowel in het eerste als tweede deel, heerlijke stukken voorkomen; dan ons tot iets moetende bepalen, kiezen wij, onder aanprijzing van dit zóó net gedrukt en met eene fraaije gesteendrukte titelplaat, een gezigt op Konstantinopel voorstellende, versierde boekwerk, het volgende uit het eerste deel als proeve van stijl en behandeling van het onderwerp: »Van mijne wandeling vermoeid, klom ik boven op eenen heuvel, van waar ik het geheel kon overzien, hetwelk ik bij gedeelten bezigtigd had. Daar zette ik mij neder en gaf mij aan de beschouwing over. Voor mij ontplooide zich de Bosporus in zijne geheele breedte. Glad gelijk een spiegel, weêrkaatste hij den kring der maan en der sterren, die zij bij hare nadering doet verbleeken, en het azure gewelf eens wolkenloozen uitspansels. Het Reusgebergte verhief zijne ijzere kruin. Eene menigte koopvaardijschepen lag echter in de golf onbeweeglijk voor anker, terwijl ontelbare *kaïks* haar in alle rigtingen kliefden. Eene zachte koelte uit het Noorden, meer merkbaar op de hoogte waar ik mij bevond, verfrischte den dampkring, dien de warmte des dags had verwekt; zij verruimde de borst en waaide teevens den geur der bloemen aan. Hoe zoude ik den welhuur der gewaarwordingen, hoe de betoovering en zoete weemoedigheid beschrijven, door welke zulke tooneelen de ziel vervullen? Het is als of deze heerlijkheid te haar graf ontkleedsel af te leggen en met alle die wonderen mijen te smelten. Hoe menigmaal heb ik het niet betreurd, dat die scheiding niet plaats kon hebben in een hier vogenblikken, waarin het leven slechts eene bezoeking en het vernaderig beginsel van de stof losgemaakt schijnt te zijn!"

KONINKLIJKE AKADEMIE VAN BEELDENDE KUNSTEN, TE AMSTERDAM.

De RAAD van BESTUUR der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam;

Gelet op Art. 18 van het Koninklijk Reglement voor deze Akademie van 13 April 1817, betrekkelijk het houden van eenen WEDSTRIJD naar den GROOTEN PRIJS.

Geeft mits dezen aan de belanghebbenden openlijk te kennen:

1°. Dat er een Wedstrijd wegens den Tweejarigen Grooten Prijs, aan de Akademie verbonden, alhier, dit jaar zijn zal, en dat dezelve geopend zal worden op Maandag den 22sten Mei 1837 namiddags, in het lokaal van vormelde Akademie, des morgens ten 9 ure precies.

2°. Dat het vak, waarin gemelde Wedstrijd dit jaar plaats zal hebben, is dat van SCHILDEREN.

3°. Dat deze Groote Prijs, door Zijne Majesteit zoo goedgunstig toegestaan, gelegen is in het genot, gedurende *vier jaren*, van een Pensioen van *twaalf honderd guldens*, welk Pensioen aan de Beoefenaars zal verstrekken, om gedurende vier jaren hunne Studiën in Italie of elders voort te zetten.

4°. Dat niemand tot dezen Grooten Prijs zal kunnen mededingen, dan die in dit Rijk geboren of van Nederlandsche Ouders is, en gedurende het laatste jaar aan de Akademie alhier of op eenige andere Akademie of School binnen dit Rijk, is onderwezen.

5°. Dat de mededingers zich zullen moeten onderwerpen aan alle dienstige bepalingen en voorschriften, alsde Raad van Bestuur, met betrekking tot deze prijs- en dergelijke zaken, zal noodig oordeelen, tot regtmatige en geregelde uitvoering der Wedstrijd noodig oordeelen.

6°. De mededingers zijn verpligt vóór of op den *eersten Mei* eerstkomende, schriftelijke opgave te doen van hunne namen en woonplaatsen, en daarbij de noodige bewijzen van geboorte, studiën, enz., te voegen bij den Secretaris, van het lokaal der Akademie.

Amsterdam, den 28sten Februarij 1837.

E. VAN DE POLL,
Hoofdbestuurder en Voorzitter.
J. DE VRIES,
Secretaris.

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Vijftig Klasse.

2de Trekking.

No. 1313 een prijs van 1000 gld. | No. 2220 een prijs van 1000 gld.

De AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (28 *Maart*) was alsvolgt: Werkelijke Schuld 2½ pCt. [illegible]; Obligatiën 6 pCt. 100½, 4½ Kasbons [illegible]; Amorter. Synth. 4 pCt. [illegible]; dito 5 pCt. 96⅞; Handelm. 1825, 4½; D. J. 4 pCt. [illegible]; dito 5 pCt. [illegible]; Obligat. 7%.

§ § Heden overleed, aan de gevolgen eener hevige longziekte, § mijne teedergeliefde Echtgenoote ANNA MARGARETHA HOUBA, in den jeugdigen ouderdom van 27 jaren.

Strekkende deze met afgenomene en bijzondere kennisgeving. Verzoeke stilte bezoek aan huis belag verschoond te blijven.

BREDA, 28 Maart 1837. J. H. VAN DER HEYDEN, 1e Lt. bij de 12e Afd. Inf.

Pensionaat van Jonge Jufvrouwen,

te Borgerhout bij Antwerpen, onder bestuur van de Gezusters LOIRE.

Behalve godsdienst en zedekunde, deze noodzakelijke grondslagen van alle opvoeding, wordt onderwijs gegeven in de Fransche taal, naar de beginselen der beste taalkundigen, in de aardrijkskunde, Oude en Nieuwe Geschiedenis, Mythologie, Rekenkunde en Italiaansch Boekhouden. De zusters LOIRE worden in het laatstgenoemd gedeelte van het onderwijs bijgestaan door haren Vader, Leeraar in den Handel en de Wiskundige Wetenschappen.

De goede naam welke de bestuurderessen van dit Gesticht genieten, moet vertrouwen inboezemen aan allen, die haar met de opvoeding hunner Dochters zouden willen belasten.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Assessoren der Gemeente *Etten* en *Leur*, zullen, onder nadere approbatie van Hun-Edel Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, op Woensdag den 29sten Maart 1837, des voormiddags 11 ure, in het gemeentehuis te *Etten*, publiek Aanbesteden:

Het BOUWEN van eene KEERSLUIS in de Haven van de *Leur*, buiten het Sas, met een paar PUNTDEUREN, wijd in den dag *zeven* ellen; en zulks met Leverantie van alle de daartoe benoodigde en vereischte Materialen, Arbeid, enz.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek en de teekening zullen 10 dagen vóór de Aanbesteding, dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, van des morgens 9 tot 3 middags 12 ure, voor de gegadigden ter lezing en visie liggen ter secretarie van *Etten* en *Leur*, – ondertusschen het bestek ook nog gedurende het gemelde tijdperk ter lezing zal liggen ten huize en herberge van CORNELIS VAN BECKHOVEN op de *Leur*. Zijnde overigens de belanghebbenden in staat informatien te bekomen ten kantore van den Burgemeester van gezegde Gemeente, die ook de vereischte wordende aanwijzingen *in loco* zal laten doen.

Etten, den 17. Maart 1837.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
H. SCHRAUWEN, V.z.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris,
G. B. VAN BEUGEN.

STOOMBOOT

Frederik Prins der Nederlanden

ZAL DE DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM, DORDRECHT en DEN MOERDIJK

wederom geregeld hervatten op *Zaturdag den 1. April*, des morgens ten 9 ure van *Rotterdam* naar *Dordrecht*, en van daar den 10 ure naar *den Moerdijk*, en van den *Maandag* terug des namiddags ten 2 ure naar *Dordrecht*, en van daar ten half drie ure naar *Rotterdam*, en zoo alle dagen, behalve des Vrijdags, zoo als in de Billetten is bepaald.

*** Door den Boekhandelaar J. VAN HOUTRIJVE, Jr., is van de pers gekomen en alom verzonden:

LA ESMERALDA, een Verhaal (*Victor Hugo* nageschetst) door A. VAN DER HOOP, Jr., in groot octavo, met Steendruk-laat. *f* 1,–

Dit geschrift van eenen reeds voordeelig bekenden Nederlandschen Schrijver, dat tevens eene kritiek bevat der nieuwere Fransche school, kan het publiek met anders dan welkom zijn.

DE ROOVERS VAN SCHILLER, of *de Verdooling eener Heerlijkheid*, Blijspel met Zang in twee Bedrijven *f* –,50.

TYPOGRAPHISCHE KAART VAN HET EILAND DORDRECHT; volgens de laatste Kadastrale meting, door A. PIJNACKER, Gezworen landmeter *f* 3,–

Deze Kaart wordt hier de *commissie* verzonden, maar alleen afgeleverd tot opgave voor intekening.

Te BREDA; bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.